

IVONA
BREZINOVÁ

VIRE, PADNI!!

ILUSTRACE

LUKÁŠ
FIBRICH

ALBATROS

Vire, padni!

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatros.cz
www.albatrosmedia.cz

Ivona Březinová

Vire, padni! – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Ivona Březinová

Vire, padni!

Ivona Březinová

Vire, padni!

Ilustroval Lukáš Fibrich

Albatros

© Ivona Březinová, 2020
Illustrations © Lukáš Fibrich, 2020

www.brezinova.cz

ISBN tištěné verze 978-80-00-06001-9
ISBN e-knihy 978-80-00-06047-7 (1. zveřejnění, 2020) (ePDF)

Fantastická dovolená

„Rodino, prosím o pozornost,“ pronesl otec při nedělním obědě a na chvíličku pozvedl zrak od plně naloženého talíře.

Trpasličí kníračka Hamina spící na pelechu u dveří zvedla hlavu. Tón pánova hlasu nevyklučoval, že něco dobrého upadne na zem.

„Mám pro vás úžasnou zprávu,“ zpevnil otec tvar spokojeného úsměvu dalším soustem vypečené krkovičky a pyšně se za stolem narovnal, až mu hlasitě křuplo v zádech.

„Dostals přidáno a konečně mi koupíš prsa!“ vyjekla Šarlota a nadšeně upřela na otce oči.

„Prosím tě, jak by mohl dostat přidáno, když je na podpoře,“ zahuhlala matka plnými ústy. „Na pracáku něco jako prémie nevedou, pokud vím. A taky za co by je dostal, že jo? Za vylehávání na gauči?“

„Ve vodorovný poloze mi to líp myslí,“ ohradil se otec.

„Aha, už chápu, proč jsi dvakrát propadl, Valdíku,“ sekl drápkem dědeček Drahoslav. „Při zkoušení u tabule se holt neleží.“

„Ale zní to zajímavě,“ ucedil třináctiletý Felix napichující pravou rukou sousto na vidličku a levou rukou ovládající pod stolem mobil s rozehranou střílečkou. „Možná bych se měl učit výhradně ve spánku. Ušetřil bych tím čas.“

Prvňáka Vincenta však zaujala jiná věc.

„Tati, tys propad?“ zeptal se s nefalšovaným obdivem.

„A dvakrát? Tý jo!“

„Neposlouchej dědu. Pamatuj si, že my, Vejklubcovi, nikdy nikam nepropadáme.“

„To se uvidí na konci školního roku,“ zamumlal Felix tajuplně. „Kdybych se trochu snažil...“

„Opovaž se se snažit!“ zašermovala maminka rukou třímající nůž, div Šarlotě, která se právě natáhla pro džusy, nevypíchla oko.

„Au! Ještě ze mě uděláš Husa!“ vřískla Šarlota.

„Husa už dávno jsi,“ ubezpečil ji Felix, aniž zvedl oči od mobilu pod stolem.

„Myslela Žižku,“ poznamenal děda Drahoslav a bezostyšně ukradl z Felixova talíře knedlík. „No co? Jsem stařec ve vývinu,“ namítl, když ho maminka Klaudie sjela přísným pohledem.

„Počkejte,“ přerušila je Šarlota. Vidina silikonových implantátů, po kterých její čtrnáctileté tělo naléhavě bažilo, se sice ztrácela v mlze, ale třeba z táty kápne aspoň na nové kozačky. „Co je to teda za úžasnou zprávu, tati?“

„Přichystal jsem pro nás...“ navázal otec rozverným hlasem a schválně udělal dramatickou pauzu, v které se ozvalo tlumené lupnutí dědovy zubní protězy, „fantastickou dovolenou!“ vytáhl konečně trumf.

„Jak moc fantastickou?“ nakrčila Šarlota v neblahé předtuše čelo. „Nemáš pro nás imaginární letenku na Mars, nebo tak něco?“ dodala podezíravě.

„Náhodou! Na Mars bych letěl hned,“ nadchl se Vincent. „Aspoň by bylo nějaký vzrůšo.“

„Včera jsi sletěl z kola. Nemůžeš mít všechno,“ upozornil mladšího brášku Felix.

Sourozeneckou debatu však utnula maminka Klaudie. Odložila příbor a vyčkávavě pohlédla na manžela.

„Tak povídej, tatínku, jakou dovolenou jsi nám přichystal? Já měla dojem, že konkrétně ty máš havaj už půl roku.“

„Jen se nechte překvapit. Za týden, jen co začnou jarní prázdniny, odjíždíme. I s dědou. Teda, pokud dá důchod na benzin,“ obdaroval je otec širokým úsměvem a víc už z něj nedostali.

„Počkej, tudy se přece jede na chatu tety Dáji!“ pojal Felix po půlhodině jízdy strašné podezření. „Nejedeme na dovču za ní, že ne?“

„Za ní? Kdepak, Dája je teď na lyžích v Itálii. Tak daleko by nám benzin nevystačil. Ale srub je prázdný a čeká jen na nás,“ rozpoutal otec neuváženými slovy peklo.

Za cenu několika boulí a utrženého ucha na aktovce dědy Drahoslava se rodina ve stavu relativního příměří dokodrcala do chatové osady u rybníka. Nedalo se v něm bohužel ani koupat, protože byla zima, ani na něm bruslit, protože tak velká zima zase nebyla.

Vincent litoval, že dali Haminu na hlídání k panu Šetelíkovi. Nepodařilo se mu úplně vyjasnit, kdo má hlídat koho, ale otec prohlásil, že pes s nimi na dovolenou jet nemůže. Prý by mohl trpět. Nyní se zdálo, že Hamina by se v zdejším zabahněném terénu naopak skvěle uplatnila jako největší čuně rodiny.

Když tu teď není, zbyde tenhle post na někoho jiného, patrně na něj. V duchu už se s tím smířoval, a vlastně se těšil.

Zato Šarlota měla k blátu vyloženě odpor.

„To budou prázdniny!“ odfrkla škarohlídsky.

„Za všechny prachy,“ doplnil Felix.

„I za ty z mého prasátka?“ polekal se Vincent.

„Ne, za můj důchod,“ upřesnil děda malomyslně.

Mamince cukala brada, ale nedalo se jednoznačně určit, jestli se snaží potlačit pláč, vztek, jízlivý smích, nebo jsou to tiky způsobené abstinenčními příznaky, jak si dobrovolně naordinovala bobříka mlčení. To už se pomalu blížili k Dájinu srubu.

„Co se to tam děje?“ zahřímal dopáleně dědeček na zadním sedadle a nataženým ukazováčkem málem roztavil okýnko.

„Někdo nám krade okenice! Na ně!“ zařval a vystupoval za jízdy.

Staříčkový passat už naštěstí dobrzdňoval.

„Omyl!“ pronesl otec a důležitě se ohlédl po zbytku rodiny.

„Ti hodní pánové zde okenice naopak instalují.“

„A proč?“ chtěl vědět Vincent.

„Nechci se opičít, ale taky by mě to docela zajímalo,“ prohodil Felix.

Šarlota jen mlčky přikývla, v očích podezřívavé otazníky.

Za čtrnáct let soužití s tátou už měla všelijaké zkušenosti.

„Uvidíte,“ culil se otec na děti. „Teda vlastně... nevidíte!“ hýkavě se rozesmál s plácáním do stehén, jako by právě řekl nejlepší vtip desetiletí.

Maminka Klaudie rázem usoudila, že být půl roku na podpoře musí být přece jen psychicky vyčerpávající, a v duchu uznala, že dovolenou potřebuje i frustrovaný nezaměstnaný.

„To nevypadá na pouhé okenice, chlapče,“ namítl děda Drahoslav a mnul si naražený kolenní kloub, který mu loni voperovali s doživotní zárukou, která se zřejmě vztahovala i na vypad-

nutí z auta. „Vždyť oni ty prkna natvrdo zatloukají hřebíkama! To si budeme otvírat okna pilou?“

„Klídek,“ odbyla dědu skvěle naladěná hlava rodiny. „To je právě vono! To je vono, voničko!“

„Chudák,“ hlesla jeho žena, čímž prolomila bobříka mlčení, a umínila si, že zítra manželovi uvaří k obědu buřtguláš.

„A teď jako bude co?“ nechápala Šarlota, když obtěžkáni zavazadly se zásobami jídla a pití vstoupili do srubu, otec zabouchl dveře a rodinu obklopila černočerná tma.

„Teď na nás asi něco vybafne,“ zašeptal Vincent toužebně. „Vid', tati, že na nás něco vybafne?“

„Baf!“ zařval Felix bráškovi přímo do ucha. „Stačí?“

„Nestačí. Já chci pořádnýho zombíka, oživlou mrtvolu. Nebo aspoň vrískající mumii,“ zasnul se kluk.

„Dej pokoj, Vinci. Nemám teď čas,“ odbyla ho matka. „A ty, Valdemare, rozsviť, nevidím, kam šlapu.“

„Kdepak, Klaudičko, zlatíčko, žádný svícení nebude, nejde elektřina,“ pochechtával se otec.

„Tak vytlučem ty prkna z oken,“ rozmáchl se bojovně dědeček a praštil Felixe.

„Jau, někdo mě majznul!“ vykřikl kluk a ohnal se.

„Mě taky! Někdo tu je!“ zařval děda a začal kolem sebe mlátit hlava nehlava.

V nastalé vřavě ztratila Šarlota sluchátka k mobilu a děda brýle.

„Nic nevidím!“ volal zoufale. „Ale něco držím!“

„Držíte můj krk, dědečku,“ zasípala přiškrcená matka.

„Může tu už konečně být světlo?“

„Nemůže. V tom je právě ten vtip naší nadcházející dovolené,“ poučil ji manžel. „Čeká nás týden terapie tmou!“

„Cože nás čeká?“

„On se zbláznil.“

„Nechceš napít vody?“

„Podívejte, rodinko, četl jsem o tom na internetu a v těch lázních za to chtěj fakt nehorázný peníze. Tak jsem si řekl, že si týden terapie tmou, která má obrovský léčebný účinky úplně na všechno, stříhnem zadara v ségřiný chatičce. Co zadara, vždyť my ještě ušetříme, protože nebudeme platit za elektřinu! Chachá! Jakej jsem? No, jakej?“

„Máklej,“ ujelo Felixovi, ale v té tmě nějak nebylo, jak se pohlavkem strefit, aniž by byl poškozen někdo další.

„Jedu domů! Takovouhle dovolenou vážně nemám zapotřebí,“ oznámila matka a rázným mácháním loktů se pokusila probít se ke dveřím. Vlivem špatné orientace však ve tmě zamířila zcela opačným směrem a po několika minutách šátrání ulehčeně stiskla kliku dveří vedoucích bohužel jen do velké šatní skříň. „Ať je tu okamžitě světlo!“ zaječela s ramínkem pověšeným za lem výstřihu.

„Nebude světlo,“ postavil si hlavu otec. „Okna jsou zatlučený a elektřinu jsem pro jistotu nechal odpojit. Kočkovlezem se neprotáhne ani Vincek. Dveře jsem před chvílí zamkl a klíč uschoval... uschoval... eee... neznámo kam,“ dodal v náhlém zmatku. „Ale to nevadí, za týden ho určitě najdeme.“

„Za tejdén budeme mrtvý,“ podotkl děda chmurně.

Bakterie, viry a koronaviry

Dva měsíce před touto událostí zemřel v čínském městě Wu-chan, 8 000 kilometrů odtud, první člověk na nemoc způsobenou neznámým kmenem koronaviru. Bylo to 9. ledna 2020.

BAKTERIE

jsou jednobuněčné mikroorganismy mnoha různých tvarů. Kulovým se říká **KOKY**, tyčinkovým **BACILY**. Rozmnožují se dělením. Jsou nejrozšířenější skupinou organismů na světě. Některé jsou pro člověka užitečné, například při trávení, jiné jsou zdrojem infekcí. Ke své existenci potřebují vodu.

VIRUS

je okem neviditelný organizmus, mnohem menší než bakterie, složený z bílkovin a kyselin, kterým se říká nukleové. Ke své existenci musí napadnout **BUŇKU** (základní stavební jednotku živých organismů), uvnitř které se množí. Vědci je popsáno víc než

6500 druhů virů, ale na světě se nacházejí možná statisíce druhů virů, které zatím neznáme. Onemocnění způsobenému virem říkáme **VIRÓZA**. Určité druhy virů přivodí například chřipku (viz s. 86, 87).

KORONAVIRY

jsou viry s paprsčitými výběžky na povrchu, takže připomínají sluneční korunu. K roku 2020 známe sedm typů koronavirů a všechny napadají člověka. Způsobují hlavně onemocnění horních cest dýchacích (rýma, nachlazení), napadají i dolní cesty dýchací (bronchitida, zápal plic), některé mohou přivodit i smrt (SARS, MERS viz s. 31). Nový sedmý koronavirus je příbuzným jednoho z nich.

Podle prvních informací se neznámý virus objevil na trhu Chua-nan v centru čínského města Wu-chan asi v polovině listopadu 2019. Vědci tehdy usoudili, že se na člověka pravděpodobně přenesl z netopýrů. V prosinci se ve Wu-chanu, které je hlavním městem provincie Chu-pej, objevily první případy lidí se zápal plic neznámého původu. Je ale možné, že nákaza propukla mnohem dřív.

V roce 2013 onemocnělo v jižní Číně šest mužů neznámým virem poté, co čistili jeskyně. Virus se údajně z 96 % shodoval s dnešním novým koronavirem.

Terapie tmou

Následující hodinu strávili Vejklubcovi trucováním v rozích srubu, děda s otcem uprostřed místnosti, zády opření jeden o druhého tak prkenně, až si oba mysleli, že se opírají o dvířka komody. Vincent se pod rouškou tmy vloupal do krabice s povídkovým koláčem, Felix tajně pod dekou mastil na mobilu hry a Šarlota si náhradními sluchátky prala do uší jednu skladbu za druhou.

„Já myslel, že to má být terapie tmou. Ale ticho je taky dobrý,“ prolomil děda Drahoslav nakonec mlčení. „I když... nebudem si vyprávět vtipy? Třeba ten o žárovce, znáte?“

„Nerušte, dědo,“ odsekla matka. „Nevidíte, že si čtu?“

„Ne, já vidím leda ho...“

„Dědo!“

„...hodně, ale hodně černou tmou,“ dokončil děda k maminčině úlevě.

„Počkej... ty si čteš?“ docvaklo otcí a obrátil se udiveně směrem, odkud se ozval manželčin hlas. „Ale to nesmíš. Máš jen meditovat, a ne se rozptylovat četbou. Jak to vůbec děláš?“

„Prozíravě jsem si s sebou sbalila kufr knih psaných Braillovým písmem,“ opáčila maminka Klaudie ironicky. „Nebo snad pro mě máš čtečku, cos mi slíbil už k předminulým Vánocům?“

„Já na ni šetřím. Nejdřív je však třeba nakrmit tělo, pak ducha,“ poučil ženu táta Valda.

„Ducha? Vy jste viděli ducha? Kde?“ postavil se Vincent tak rychle, že mu zbytek koláče ulpěl na podrážce, takže ho potom dalších dvacet minut marně hledal.

„I jídlo na tenhle týden jsem nakoupil z dědova důchodu,“ přiznal táta Valda.

„Už zase?“ ohradil se děda Drahoslav. „A koupils aspoň olomoucký syrečky, synu?“

„Ne.“

„Ale proč? Jsou chutný, výživný a... když je koupíš těsně před vypršením data doporučené spotřeby, tak skoro i levný.“

„Zavrhnul jsem je z čistě bezpečnostních důvodů,“ vysvětloval otec.

„Já se na to vyprdnu!“ neudržel se dědeček zklamaně.

„Zadrž, dědo!“ okřikl ho táta Valda. „Nedá se tu teď větrat, tak se trochu ovládej. Hele, koupil jsem utopence, oběsence, mumifikovanej salám, lančmít, paštiky v konzervě, spoustu chleba a postřik proti plísni. S tím týden vydržíme i bez ledničky.“

„Ne!“ zavyla Šarlota.

„Ale no tak, ty polovegetariánko, ono tě neubude,“ odbyl ji otec.

„Co? Co že neubude? Mně je fuk, co neubude. Právě mi došla baterka v mobilu! Já bych do toho...!“

Z rohu se ozvalo rázné kopnutí a v příští chvíli i řinkot rozbíjejícího se nádobí.

„Co se stalo?“ vylítla maminka.

„Spadla na mě kredenc,“ heklo z rohu přidušeně.

„Vydrž, ségra, pomoc je na cestě,“ křikl Felix. „Viděl jsem film o psech cvičených pro záchranu při zemětřesení. Hamina tu sice není, ale...“

„Já ho viděl taky!“ hlásil se Vincent.

„Hlavně mi neštěkejte do ucha, cvoci!“ okřikla je sestra, sotva ji Felix s Vincentem vítězoslavně lokalizovali.

„Tak se vyhrab sama, když seš tak chytrá,“ naštvál se starší z bratrů.

I malého Vincenta se odvolání ze záchranné mise hluboce dotklo. Uraženě se napřímil a při rázném pochodu tmou nabral